



دانشکده طب سنتی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

رساله

جهت دریافت درجه دکترای تخصصی Ph.D. طب سنتی

عنوان

**تبیین نسیان در طب سنتی ایران و بررسی اثر عصاره
اسطوخودوس *Nepeta methoides Boiss&Buhse* بر اختلالات
شناختی در بیماری دمانس: یک کار آزمایی دوسوکور با دارونما**

اساتید راهنما

دکتر مینا موحد

دکتر علی ناظری

اساتید مشاور

دکتر سمیه اسماعیلی

دکتر زهره امیری

نگارش

دکتر اعظم عبدالاحدی

چکیده فارسی

عنوان: تبیین نسیان در طب سنتی ایران و بررسی اثر عصاره اسطوخودوس *Nepeta methoides* Boiss & Buhse بر اختلالات شناختی در بیماری دمانس، یک کارآزمایی دوسوکور با دارونما.

مقدمه: در طب سنتی نسیان ناتوانی در آموختن و فراموشی بصورت مزمن است که با دمانس یا اختلال پیش رونده در حافظه و تفکر قرابت بسیار دارد. دمانس با نام امروزی اختلال عصبی-شناختی مهمترین علت ناتوان کننده در سنین پیری در دنیا است که هر ساله ۴/۵ میلیون مورد جدید به آن افزوده شده و هیچ داروی ایمن و موثری برای درمان آن شناخته نشده است. طب سنتی ایرانی دیدگاهی متفاوت نسبت به پاتولوژی بیماری دارد و اثر اسطوخودوس (*Nepeta Menthoides* Bois & Buhse) نیز در مطالعات حیوانی به اثبات رسیده است.

هدف: هدف این مطالعه بر آن شد که تا پس از تبیین نسیان و بررسی راهکارهای پیشگیری و درمان آن، با دمانس مطابقت داده شود و در کارآزمایی بالینی دوسوکور، اثر عصاره اسطوخودوس بر اختلالات شناختی در بیماران دمانس مراجعه کننده به انجمن آرایمر با ارزیابی نمره پرسشنامه MMSE بررسی گردد.

روش کار: پس از بررسی و جستجوی کتب طب سنتی و مقالات طب جدید، مرحله تبیین انجام گردید. در بخش کارآزمایی بالینی پس از تهیه عصاره دارویی اسطوخودوس و دارونما بصورت کپسول و تخصیص کد تصادفی در بین بیماران حائز شرایط ورود به مطالعه توزیع گردید. ۷۸ بیمار وارد طرح شدند که در دو گروه به مدت یک ماه دارو و دارونما را دریافت نمودند. در شروع مطالعه از نظر سنی، جنسی، تحصیلات، فعالیت فیزیکی و نمایه توده بدنی همسان سازی در آنها صورت گرفت. پرسشنامه MMSE در سه مرحله ابتدای درمان (قبل از شروع استفاده از دارو و دارونما)، پایان یک ماه مصرف دارو (مرحله دوم) و دارونما و سه ماه پس از قطع مصرف آن (مرحله سوم) مورد ارزیابی قرار گرفت.

نتیجه: نمره پرسشنامه MMSE به میزان ۰/۸۴۶۲ در گروه دارو و به میزان ۰/۱۰۲۶ در گروه دارونما پس از یک ماه استفاده از دارو و دارونما افزایش یافت که این تفاوت از نظر آماری معنی دار است ($P < 0.001$). همچنین تفاوت میانگین نمرات مرحله اول و سوم در گروه دارو ۰/۴۱۰۳ و در گروه دارونما ۰/۴۶۱۵ بود که تفاوت معنی داری را نشان نداد.

بحث: یافته های طرح حاکی از اثر مثبت عصاره اسطوخودوس بود. اگرچه عصاره دارویی نتوانسته است نمره پرسشنامه را به حدی ارتقا دهد که بر مرحله بندی دمانس تاثیر بگذارد، اما نشان دهنده امکان پذیر بودن بهبود

وضعیت شناختی در این بیماران می‌باشد. مقایسه تفاوت میانگین مراحل اول و سوم نشان می‌دهد قطع مصرف دارو باعث بازگشت سیر پیش رونده‌ی بیماری دمانس می‌گردد.

واژگان کلیدی: نسیان، دمانس، اختلال عصبی_شناختی، طب سنتی ایرانی.

Abstract

Title: Explanation of "Nesyan" in Iranian traditional medicine and study of effects of extract of *Nepeta menthoides* Boiss and Buhse on cognitive disorders in dementia a double blind clinical trial with placebo.

Introduction: In the traditional medicine, Nesyan is considered as the inability in learning and the chronic forgetfulness which is closely similar to dementia or the progressive disorder in the memory and thinking process. Dementia with the today's nomenclature of neurocognitive disorder is the most important debilitating reason during the old ages; each year 4.5 million cases are added to the affected people in the world. As of yet, no safe and effective drug for its treatment has been identified. The Iranian traditional medicine has adopted a different perspective towards the pathology of the disease. In this regard, the effects of the Iranian Ostokhodus (*Nepeta menthoides* Bois & Bushes) have also come into fusion with positive effects in the animal studies.

Aims: The aim of the present study is, having explained Nesyan and having scrutinized the approaches in the prevention and treatment of the disease, to match Nesyan with dementia. Furthermore, it aims, in a double-blind medical trial, to investigate the effects of the Iranian Ostokhoduson on the scores of the MMSE questionnaires in the dementia patients who refer to the Alzheimer's Association.

Materials & methods: After analyzing and thumbing through the traditional medicine books and the articles on the modern medicine, the stage of defining was performed. In the clinical trial, after the preparation of the pharmaceutical extracts, Ostokhodus and the placebos as capsules—with the specification of the codes randomly among the patients who had the conditions to be included in the study—were distributed. 78 patients were included in the study. They received the drug and the placebo in two groups for a month. At the beginning of the study, the participants became homogenized in terms of age, sex, education, physical activity and the body mass index. Then, the MMSE questionnaire was distributed and analyzed in three stages: the initial treatment, after a month of taking the medicine and the placebo and three months after the stoppage of the treatment and placebo.

Results: The scores of the MMSE questionnaire showed an increase of 0.8462 in the treatment group and 0.1026 in the placebo group; statistically, this increase in the treatment group is significantly meaningful ($P < 0.001$). Moreover, the difference in the means of the scores at the

first stage and the second stage in the treatment group was 0.4103 and in the placebo was 0.4615, demonstrating a significantly meaningful difference.

Discussion: The elicited results indicate that the stoppage of the drug consumption results in the progressive development of the dementia. The findings suggest that although the extract has not been capable of enhancing the scores in the questionnaire up to a degree that effects the categorization of the dementia, it did result in the enhancement of the cognitive states of the patients.

Keywords: amnesia, dementia, neurocognitive disorder, *Nepeta menthoides* Boiss and Buhse, Iranian Traditional Medicine, MMSE